

MEDIJI O ZDRAVSTVU

utorak, 21. maj 2024.godine

BLIC- Za devet dana 19 novih slučajeva velikog kašlja: Blagi porast obolelih, ali bez novih smrtnih slučajeva

BLIC- PORAST NEIZLEČIVE INFEKCIJE U SRBIJI: HIV najviše pogađa muškarce, a može se preneti i sa majke na dete

BLIC- OPASNA ZARAZA SE PROŠIRILA PO CELOJ SRBIJI! "Batut" objavio najnovije podatke: Sve je krenulo iz Beograda, spisak gradova sve duži

RTV- Mesec borbe protiv melanoma: Godišnje u Srbiji od raka kože oboli 7.000 ljudi

POLITIKA- Preventivnim pregledima odazvalo se skoro 23.000 građana

POLITIKA- Treba obratiti pažnju na retke bolesti

Za devet dana 19 novih slučajeva velikog kašlja: Blagi porast obolelih, ali bez novih smrtnih slučajeva

Prema najnovijim podacima Instituta "Batut", za devet dana u našoj zemlji zabeleženo je 19 novih slučajeva velikog kašlja. U odnosu na nedelju pre, to jeste minimalni porast broja slučajeva, ali budući da smo pre samo mesec dana imali više od 60 novoobolelih, može se reći da se situacija svakako smiruje kada je reč o pertusisu.

Petusic je, naime, od početka ove godine a zaključno sa nedeljom, 19. majom, registrovan kod ukupno 1.383 osobe, a prema prethodnom izveštaju od 10. maja bilo je 1.364 zabeležena slučaja. Dakle, 19 novih slučajeva velikog kašlja za devet dana.

Poslednjih nedelja se drastično smanjuje broj obolelih od velikog kašlja. Prema izveštaju Instituta za javno zdravlje Srbije "Dr Milan Jovanović Batut", od 26. aprila do 5. maja bilo je svega 5 novih slučajeva pertusisa u Srbiji. Ipak, treba imati u vidu da su praznici za nama i da su mnogi tih dana boravili van zemlje ili se nisu javljali lekaru.

Ipak, svi ovi podaci pokazuju znatan pad, ako se uzme u obzir da su ne tako davni podaci od 19. do 26. aprila pokazali skok od 65 obolelih od velikog kašlja.

Nema novih smrtnih slučajeva od velikog kašlja

Novih smrtnih slučajeva nije bilo, te je na sreću, broj preminulih već više nedelja isti. Naime, od pertusisa su od početka godine preminule dve bebe - uzrasta dva i po i tri meseca.

Kod najvećeg broja obolelih, dijagnoza je postavljena tokom januara meseca, najviše ih je u uzrastu od 10 do 14 i preko 20 godina, i to iz Južnobačkog okruga i Begrada.

Pad broja obolelih ukazuje da epidemija polako stagnira, rekla je nedavno za "Blic" dr Slavica Maris, epidemiolog, načelnica Centra za zarazne bolesti u Zavodu za javno zdravlje u Beogradu. Prema njenim rečima, "očekujemo da će se steći uslovi za odjavu epidemije u narednim mesecima".

Veliki kašalj akutno je zarazno oboljenje izazvano bakterijom Bordetella pertussis. Prvi simptomi ove bolesti javljaju se nakon 7 do 10 a najduže 21 dan od kontakta sa obolelom osobom.

Veliki kašalj može da traje i do 100 dana, prepoznatljiv je po učestalom noćnom kašljanju, tokom kog može da dođe do zacenjivanja.

Na ovom linku možete pročitati sve o velikom kašlju - o simptomima, stadijumima bolesti, lečenju, komplikacijama.

PORAST NEIZLEČIVE INFEKCIJE U SRBIJI: HIV najviše pogađa muškarce, a može se preneti i sa majke na dete

Broj inficiranih HIV-om u Srbiji je ponovo porastao prošle godine. Najnoviji podaci pokazuju da je u toku 2023. godine otkriveno 177 osoba inficiranih HIV-om, što je za 13 više u odnosu na prethodnu, 2022. godinu.

Najveći broj zaraženih HIV-om u Srbiji u poslednjih 10 godina zabeležen je 2019. godine kada je on dijagnostikovao kod 222 osobe, a najmanje 2020. godine - 129, što se povezuje sa epidemijom korona virusa i manje otkrivenih slučajeva.

Prema podacima Instituta za javno zdravlje Srbije "Dr Milan Jovanović Batut" od 1984. do kraja 2023. godine u Srbiji su registrovane 4794 osobe inficirane HIV-om, od kojih je 2228 osoba obolelo od AIDS-a. U tom periodu umrlo je 1367 osoba, od kojih 1220 od AIDS-a.

Naime, tokom 2023. godine novootkriveno je 177 osoba inficiranih HIV-om, 49 osoba je novoobolelo od AIDS-a, dok je 13 osoba umrlo od AIDS-a.

Devet puta više inficiranih muškaraca

Po broju slučajeva prednjači Beograd, a zatim Vojvodina.

- Skoro polovina svih novootkrivenih osoba inficiranih HIV-om tokom 2023. godine registrovana je u Beogradu - 72 osobe, dok su 54 osobe registrovane u Vojvodini. Kod 140 novootkrivenih osoba, HIV je prenet seksualnim

odnosom bez kondoma, tri osobe su inficirane razmenom pribora za injektiranje, dok je za 34 nepoznat način prenosa - podaci su o aktuelnoj epidemiološkoj situaciji HIV-a u Srbiji Instituta "Batut".

Prošle godine je HIV otkriven kod devet puta više muškaraca u odnosu na žene - kod 159. Polovina je bila uzrasta od 30 do 49 godina, a svaka četvrta osoba je bila uzrasta od 20 do 29 godina.

Prenos sa majke na dete

Inače, u periodu od 2005. do 2023. godine registrovano je 16 dece, od kojih 6 u Vojvodini, koja su HIV infekciju dobila od majki koje nisu znale da su inficirane.

Istine radi, taj broj je manji u odnosu na period od 1993. do 2004. kada se ovim putem zarazilo 28 dece.

I broj obolelih od AIDS-a, a bilo je 49 u 2023. godini, najveći je u Beogradu. Najviše obolelih od AIDS-a registrovano je u uzrasnoj grupi od 30 do 49 godina, a zatim kod starijih od 50.

Šta je HIV infekcija

HIV, iliti virus humane imunodeficijencije, je virus koji napada CD4 protein na površini limfocita, koji su zaduženi za odbranu organizma. Tako se slabi imunitet organizma i stvara mogućnost da se razvije bolest Sida odnosno Aids.

Izlečenje od HIV-a nije moguće, ali jeste usporavanje toka i razvoja bolesti. Naime, ukoliko se otkrije na vreme i počne sa terapijom, HIV infekcija je hronično stanje sa kojim može kvalitetno i dugo da se živi.

Znajući da HIV infekcija može dugo proticati bez ikakvih znakova i simptoma, jedini način da se otkrije jeste da se osoba koja je imala neki rizik testira na HIV.

Period prozora najinfektivniji

Period prozora je period od momenta kada se osoba inficirala do dana kada se testovima mogu otkriti antigeni i antitela na HIV. U tom periodu se, po pravilu, ne mogu dokazati antitela koja su specifična za HIV, a ona najčešće mogu dokazati 6 do 8 nedelja nakon infekcije. Izuzetno retko se dešava da se infekcija otkrije tek 12 do 16 meseci posle infekcije.

Inače, period prozora se smatra najinfektivnijim u smislu lakoće prenošenja virusa.

Načini prenosa HIV infekcije

Seksualnim putem

Putem krvi

Sa majke na dete

Simptomi HIV infekcije

Povišena temperatura, preko 38 stepeni Celzijusovih

Uvećanje limfnih čvorova

Iscrpljenost

OPASNA ZARAZA SE PROŠIRILA PO CELOJ SRBIJI! "Batut" objavio najnovije podatke: Sve je krenulo iz Beograda, spisak gradova sve duži

U našoj zemlji je, za manje od šest meseci ove godine već zabeleženo duplo više slučajeva malih boginja nego u celoj 2023. godini! Naime, prethodne godine registrovano je ukupno 50 slučajeva morbila u Srbiji, a od početka 2024. (zaključno sa nedeljom, 19. majom) čak 99 obolelih od malih boginja.

Sudeći prema najnovijem izveštaju Instituta za javno zdravlje Srbije "Dr Milan Jovanović Batut", broj obolelih od malih boginja u našoj zemlji raste iz nedelju u nedelju. Tako su za 7 dana (od 12 - 19. maja) one dijagnostikovane kod još 11 osoba. To je u odnosu na dve sedmice ranije (od 5 - 12. maja) značajniji porast, budući da je tada za nedelju dana registrovano 6 novih slučajeva.

Kako se navodi u najnovijem izveštaju Instituta "Batut", poslednji slučajevi malih boginja zabeleženi su u Loznici, kod dece uzrasta dve i sedam godina, od kojih je jedno nevakcinisano, a jedno je nepoznatog vakcinalnog statusa.

Po broju obolelih i dalje prednjači Beograd sa 64 dijagnostikovanih slučajeva. Među obolelima u glavnom gradu je 19 dece mlađe od šest godina, od kojih je 16 bilo nevakcinisano, zatim 16 nevakcinisanih osoba uzrasta od 8 do 25 godina, pet potpuno vakcinisanih osoba uzrasta 14, 15, 16, 18 i 23 godine, kao i 24 osobe starije od 35 godina nepoznatog vakcinalnog statusa. Komplikacija u vidu upale pluća zabeležena je kod petoro obolelih.

Na nivou cele prestonice epidemija je prijavljena 22. februara, a potom je prijavljena i lokalna epidemija u naselju Padinska Skela na Paliluli.

Epidemije buknule iz porodica

Nakon Beograda, svako malo se prijavljuju porodične ili epidemije na nivou gradova i opština u Srbiji. Jedna od poslednjih epidemija malih boginja prijavljena je 7. maja u Novom Pazaru, kada su registrovana tri slučaja morbila kod troje nevakcinisane dece uzrasta od 15 meseci do četiri godine.

Pre Novog Pazara, epidemija je registrovana u Nišu. Najpre porodična a zatim u jednoj predškolskoj ustanovi.

Epidemija je 18. aprila prijavljena i u Južnobanatskom okrugu, nakon što je zaraženo više osoba u Pančevu, Kovinu i Kovačici, a pre toga, 2. aprila i porodična epidemija u Mionici gde su zabeležena dva slučaja.

Morbile u ovoj sezoni nisu zaobišle ni Valjevo, Novi Sad, Staru Pazovu, Bor i Vranje.

Podsetimo, od 7. februara u Srbiji su zbog malih boginja na snazi pooštrene mere epidemiološkog nadzora nad morbilima.

Male boginje jedne su od najzaraznijih infekcija, uspešno se preveniraju MMR vakcinom, a sve o simptomima i komplikacijama morbila i vakcinaciji pročitajte [ovde](#).

Mesec borbe protiv melanoma: Godišnje u Srbiji od raka kože oboli 7.000 ljudi

BEOGRAD - Udruženje pacijenata obolelih od melanoma (UPOOM) nizom akcija obeležiće Mesec borbe protiv karcinoma kože u nekoliko gradova u Srbiji, upozoravajući da u našoj zemlji od raka kože godišnje oboli 7.000 ljudi.

Prema podacima Instituta za javno zdravlje Dr Milan Jovanović Batut u Srbiji godišnje više od sedam hiljada ljudi oboli od raka kože, od toga od melanoma 700. Nažalost, od ovog broja 200 ljudi izgubi bitku sa ovom opakom bolešću, rekla je za Tanjug prof. dr Lidija Kandolf, predsednica savetodavnog odbora UPOOM-a.

Maj, mesec borbe protiv melanoma, započeo je kampanjom "Euromelanom", tokom koje je u toku jučerašnjeg dana u 12 gradova u 32 zdravstvene ustanove pregledano oko 1.300 građana.

"Pregledi u Beogradu obavljani su u devet ustanova - od univerzitetskih centara do najvećih privatnih ustanova u gradu", rekla je prof. dr Kandolf.

Mesec borbe protiv melanoma nastavlja se aktivnostima Udruženja pacijenata obolelih od melanoma, koji u četvrtak organizuje Udruženje obolelih. Planiramo tribine pacijenata i lekara širom Srbije, ali i pojedinih gradova regije, na kojima se razmenjuju iskustva o svim problemima koji muče obolele od melanoma, rekla je prof. dr Kandolf.

Ona je najavila da će krajem meseca početi kampanja Udruženja dermatovenerologa Srbije sa organizacijom besplatnih pregleda u seoskim sredinama širom Srbije.

"Ova akcija biće organizovana na selima, gde dermatološki pregledi nisu dovoljno dostupni, a u cilju ranog otkrivanja i pravovremenog uklanjanja promena sumnjivih na rak kože u ovim visokorizičnim populacijama koje su intenzivno izložene suncu zbog prirode posla kojim se bave - zemljoradnjom", rekla je dr Kandolf.

Dermatološki pregledi u okviru kampanje Udruženja dermatovenerologa Srbije i "Euromelanom" kampanje biće održani u Temerinu 7. i 8. juna, u Foči 15. juna, a 21. juna Kosovskoj Mitrovici, dok će se tokom avgusta i septembra pregledi obavljati i u Senti, selu Minićevo pored Knjaževca, kao i u Mačvanskom okrugu.

Melanom nastaje iz melanocita, ćelija koje proizvode pigment melanin. Glavni faktori rizika uključuju izlaganje UV zracima, svetlu put, istoriju opekotina od sunca, kao i genetsku predispoziciju, istakla je prof. dr Kandolf.

Rana dijagnostika je ključna za uspešno lečenje, jer melanom može brzo metastazirati i proširiti se na druge delove tela.

Da li će melanom nastati zavisi od porodičnog nasleđa, da li nam je koža svetla, da li porodično imamo veliki broj mladeža i da li je u našoj porodici neko imao rak kože. S druge strane, to zavisi i od toga koliko smo se izlagali suncu, pre svega u detinjstvu, ali i u odrasloj dobi, da li smo izgoreli na suncu i da li smo celog života želeli da imamo taman ten koji nije naš prirodan ten, pa smo jednom ili godinama išli u solarijum, rekla je prof. dr Kandolf.

I samopregledi su veoma važni, istakla je dr Kandolf.

Imajući u vidu da se rizik od rasejanja melanoma povećava sa debljinom tumora, naša je odgovornost da sami obratimo pažnju na kožu i da je povremeno pregledamo. Ako primetimo neobičnu promenu na koži koja se razlikuje od ostalih, možda liči na mladež, ali ima nepravilne ivice, više boja, povećava se tokom vremena i menja oblik, ili ako primetimo novi čvor na koži koji raste i menja se iz meseca u mesec - važno je da potražimo pomoć dermatologa, obavimo dermoskopiju i uklonimo takvu promenu ako je to lekar predložio, rekla je prof. dr Kandolf.

Svi oni koji imaju više od 50 različitih promena na koži trebalo bi da idu preventivno kod dermatologa jednom godišnje.

Na taj način ćemo proveriti da li se radi o melanomu ili nekoj drugoj vrsti raka kože, ili je u pitanju samo neki dobroćudni tumor. Dobro bi bilo da se ljudi koji imaju više od 50 različitih promena na koži preventivno obrate dermatologu jednom godišnje, radi dermoskopije i pregleda svih ovih promena, kako bi se utvrdilo da li ima nekih koje su sumnjive, ali i radi saveta o daljim kontrolama, ako su potrebne, rekla je prof. dr Kandolf.

Udruženje pacijenata obolelih od melanoma takođe nastavlja da širi svest o značaju prevencije u otkrivanju melanoma.

"Danas će biti u Beogradu održana konferencija za medije u UNS-u, a nakon Niša edukativne tribine biće održane 28. maja u Novom Sadu i 11. juna u Kragujevcu, rekao je za Tanjug Savo Pilipović, predsednik UPOOM.

Udruženje pacijenata obolelih od melanoma formiralo je radnu grupu sa Ministarstvom zdravlja i Udruženjem dermatovenerologa Srbije, s ciljem da se napravi ozbiljan inspekcijski nadzor solarijuma, da bi se utvrdilo da li se poštuju zabrane za mlađe od 18 godina, da li se redovno menjaju lampe i slično, rekao je Pilipović.

Ova radna grupa ima za cilj i da edukuje i motiviše lekare opšte prakse, da pregledaju rizične grupe pacijenata i da ih upute dermatolozima.

"Zajedno možemo smanjiti broj obolelih od melanoma u Srbiji. Zaštitimo svoju kožu, pregledajmo se redovno i edukujmo jedni druge", istakao je Pilipović.

ПОЛИТИКА

Preventivnim pregledima odazvalo se skoro 23.000 građana

Kod više desetina građana otkriven je određeni zdravstveni nedostatak za koji nisu znali, ali će uz preciznu dijagnostiku moći na vreme da počnu lečenje

U blizu 200 zdravstvenih ustanova širom Srbije u nedelju je ukupno 22.660 građana obavilo preventivne preglede, saopštilo je Ministarstvo zdravlja.

Ministarstvo zdravlja obnovilo je posle dve godine veoma uspešnu i prepoznatljivu akciju besplatnih preventivnih pregleda, koje je inicijalno organizovana u cilju prevencije i rane dijagnostike bolesti, ali i obnavljanja poverenja između medicinskih radnika i pacijenata.

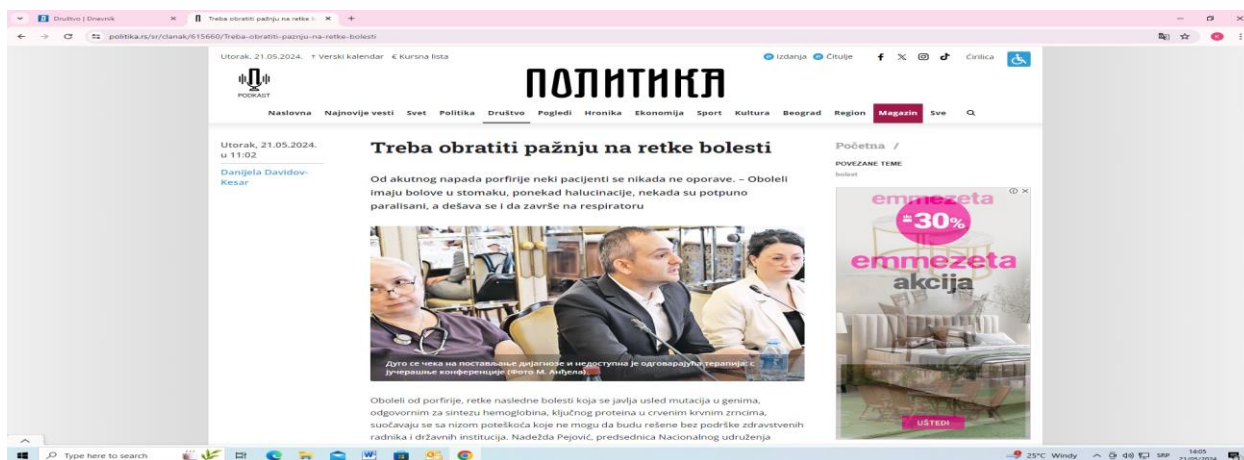
Visok odziv građana na besplatne preventivne preglede najbolja je potvrda povećanja javne svesti o značaju prevencije kao osnove očuvanja zdravlja u našem društvu, što, kako se navodi, akciju Ministarstva zdravlja čini u potpunosti uspešnom, preneo je Tanjug. Ministarstvo zdravlja ovom prilikom podseća i poziva građane da redovno odlaze kod lekara, a ne samo kad ih nešto zaboli, jer otkrivanjem na vreme potencijalnih oboljenja mogućnost izlečenja je daleko veća. „Zato i organizujemo ponovo besplatne preventivne preglede, jer hoćemo da čujemo građane, hoćemo u jednoj opuštenoj atmosferi da razgovaramo s njima, da ih saslušamo, vidimo koje su njihove zamerke, koje su ideje, kako da učinimo sistem boljim, koji će odgovarati i njima i našim zdravstvenim radnicima“, istakao je ministar Lončar.

Ono što je posebno važno jeste da je tokom pregleda kod više desetina građana otkriven određeni zdravstveni nedostatak za koji do danas nisu znali i koji će već u narednom period uz preciznu dijagnostiku moći na vreme da počnu da leče. Posebno se istakao slučaj sedamdesetogodišnjaka kome je tokom preventivnog pregleda u KBC „Bežanijska kosa” otkrivena ogromna stomačna aneurizma, koja je bila pred pucanjem, te je odmah upućen u Urgentni centar UKCS na dalje hirurško zbrinjavanje.

Ministarstvo zdravlja još jednom, uz zahvalnost građanima na velikom odzivu i podršci akciji, posebnu zahvalnost iskazuje svim zdravstvenim radnicima na uloženom trudu i posvećenosti.

Svi zainteresovani građani, sa zdravstvenim osiguranjem ili bez njega, mogli su u nedelju bez zakazivanja i uputa da izmere krvni pritisak, urade EKG i ultrazvučni pregled abdomena, provere nivo šećera u krvi i kompletnu krvnu sliku u laboratorijama.

ПОЛИТИКА

Treba obratiti pažnju na retke bolesti

Od akutnog napada porfirije neki pacijenti se nikada ne oporave. – Oboleli imaju bolove u stomaku, ponekad halucinacije, nekada su potpuno paralisani, a dešava se i da završe na respiratoru

Oboleli od porfirije, retke nasledne bolesti koja se javlja usled mutacija u genima, odgovornim za sintezu hemoglobina, ključnog proteina u crvenim krvnim zrnima, suočavaju se sa nizom poteškoća koje ne mogu da budu rešene bez podrške zdravstvenih radnika i državnih institucija. Nadežda Pejović, predsednica Nacionalnog udruženja „Porfirija Srbija”, naglasila je juče da postoje veliki problemi jer oboleli ne primaju adekvatnu terapiju zbog nedovoljne informisanosti medicinskog osoblja, zbog čega bi edukacija o bržoj i kvalitetnijoj dijagnostici, kontinuirano praćenje bolesti i obezbeđivanje odgovarajuće terapije popravilo trenutno kritično stanje pacijenata u našoj zemlji. Trenutno je ova bolest otkrivena kod oko sto ljudi, iako se zna da od nje oboleva devetoro ljudi na 100.000 stanovnika.

– Neverovatne stvari se dogode u životu kada saznate za dijagnozu nakon prvog napada porfirije, a tada već dođete u situaciju da morate da učite da ponovo govorite, hodate ili da se sećate. Dugo se čeka na postavljanje dijagnoze i nedostupna je adekvatna terapija – naglasila je Pejovića.

Kako ističe dr Stojan Perić, neurolog, reč je o sistemske bolesti za čije lečenje su zaduženi neurolozi, hematolozi, nefrolozi, gastroenterolozi, psihijatri. Ovo metaboličko oboljenje prenosi se sa generacije na generaciju u nekoj porodici, a u Srbiji je primećeno da dosta obolelih ima u raškoj oblasti. Pacijenti imaju dramatične napade i bolove u stomaku, ponekad halucinacije, nekada su potpuno paralisani, a nekada završe i na respiratoru.

– Najčešće obolevaju žene koje imaju od 15 do 45 godina. Bolest je nepredvidiva. Dešava se da pacijentkinjama operišu endometriozu ili slepo crevo, a da nisu morale zbog toga da budu operisane. I kada prođe napad ove bolesti i pacijenti uđu u mirniji period, nije im lako jer imaju bol i zamor, pospani su... Ne mogu da planiraju odlazak na putovanja ili koncerte, jer nikada ne znaju kada će uslediti novi napad. Neki se nikad ne oporave od akutnog napada – objašnjava dr Perić.

Dr Tatjana Dragišić, hematolog, dodaje da je bitno što pre prepoznati prve simptome, iako je to teško zato što je porfirija najveći imitator svih drugih bolesti. Nekoga samo boli glava, neko ima bol u nogama i to tako protiče dok se oboljenje ne ispolji u potpunosti, a nekada može doći do popuštanja rada srca ili popuštanja rada bubrega.

– Možda treba u budućnosti razmišljati o poštediti obolelih na radnom mestu – naglašava dr Dragišić.

Pacijentima kada dođu u ordinaciju često se daje glukoza, napominje dr Marija Pantelić, hematolog, i ističe da je bitno kod pacijenata pratiti laboratorijske analize i obratiti pažnju na pad natrijuma.

Željko Popadić, iz Republičkog fonda za zdravstveno osiguranje, pojasnio je da je neophodno širiti svest ljudi o bolestima poput porfirije koje nisu bile mnogo zastupljene u javnosti.